5. GİYİM KUŞAM ADABI

İnsan için yeme-içme gibi temel ihtiyaçlardan biri de giyinmek ve güzel görünmektir. İnsan bedeni ancak giyim-kuşam ile dış tesirlerden korunur ve ayıplardan kurtulur. Giyinerek örtünmek kâinatta birçok varlıkta gözlemlenen fıtri bir hakikattir. Kur'ân-ı Kerim'de elbisenin ayıpları örten, insan bedenini güzelleştiren bir unsur olduğu şu şekilde ifade edilmektedir: **"Ey Âdemoğulları! Size avret yerlerinizi örtecek giysi ve süslenecek elbise verdik. Takva (Allah'a karşı gelmekten sakınma) elbisesi var ya, işte o daha hayırlıdır. Bu (giysiler), Allah'ın rahmetinin alametlerindendir. Belki öğüt alırlar (diye onları insanlara verdik)."**[40] Bir başka ayet-i kerimede de vücudu harici unsurlardan koruyan elbisenin Allah (c.c) nimetlerinden olduğu belirtilmektedir: **"Allah, yarattıklarından sizin için gölgeler yaptı ve dağlarda da sizin için barınaklar var etti. Sizi sıcaktan koruyacak elbiseler ve savaşta sizi koruyacak zırhlar verdi. Böylece Allah, Müslüman olasınız diye üzerinizde olan nimetini tamamlıyor."**[41]

Elbise giymenin gayesi, vücudun uygun bir şekilde örtülmesi ve güzel bir görünüm kazanmasıdır. Bu şekilde insan bedeninin ihtiyacını karşılayan ve onu güzelleştiren Allah'a (c.c) hamd etmek gerekir. Sevgili Peygamberimizin (s.a.v) yeni bir elbise giydiği zaman, avret yerini örten ve güzel görünmeye vesile olan elbiseyi verdiği için Allah'a (c.c) dua ettiği bilinmektedir.[42]

Temel gayesi vücudu korumak ve güzelleştirmek olan giyim-kuşamda dikkat edilmesi gerekli bazı hususlar vardır. Öncelikle riya ve kibre-büyüklenmeye sebep olan giyimden kaçınmak gerekir. Bir hadis-i şerifte elbise ile gururlanmak ve büyüklük taslamak şu şekilde yerilmiştir: *"Allah, büyüklük taslayarak elbisesinin eteklerini yerde sürüyen kimsenin kıyamet gününde yüzüne bakmaz."*[43]

Giyim-kuşamda israftan da kaçınılmalıdır. İnsanın maddi imkânlarının üzerinde harcama yaparak kaliteden ziyade marka kaygısı ile alışveriş yapması israftır. Giyinmek insan hayatının temel gayesi değil, ihtiyaçlarından biridir. Dolayısıyla giyinmeyi amaç hâline getirmek, lüksü hayatın merkezine almak, insanı ahlaki

40. *Araf suresi, 26. ayet.*
41. *Nahl suresi, 81. ayet.*
42. *bk. Tirmizî, Deavât, 107.*
43. *Buhârî, Libâs, 1, Müslim Libâs, 43.*

Peygamber Efendimiz (s.a.v) buyuruyor ki:

" ... Giyinik (oldukları hâlde) çıplak (gibi olan), (başkalarını kendine) cezbeden ve (kendileri de başkalarına) meyleden kadınlar ki onlar, başlarında deve hörgücü gibi topuz taşır. İşte bunlar ne cennete girer ne de cennetin kokusunu alabilirler..."

Müslim, Libas ve zinet, 125. Ayrıca Müslim Cennet, 52.

TARTIŞALIM

İnsanlar elbiseleri ile karşılanır, sözleriyle ağırlanırlar.

Atasözü

Yukarıdaki atasözü ile verilmek istenen mesaj nedir?

«Ey Âdem'in evlatları!
Bakın size edep yerlerinizi
örteceğiniz giysi,
süsleneceğiniz elbise indirdik.
Fakat unutmayın ki
en güzel elbise, takvâ elbisesidir.
İşte bunlar Allah'ın âyetlerindendir.
Olur ki insanlar
düşünür de ders alırlar».
A'râf Sûresi 26

YORUMLAYALIM

Allah Resulü yolculuğa çıkan ashabına şu şekilde öğüt vermiştir: "Sizler kardeşlerinizin yanına varacaksınız; binek hayvanlarınızı düzene koyunuz, elbiselerinize çeki düzen veriniz. Tâ ki, insanlar arasında, yüzdeki güzelliğin timsali olan ben (şâme) gibi olunuz. Çünkü Allah çirkin görünüşü ve kötü sözü sevmez."

Ebû Dâvûd, Libâs, 25.

Yukarıdaki hadisi giyim-kuşam adabı açısından yorumlayınız.

AÇIKLAYALIM

" İsraf ve kibirden kaçınarak yiyin, sadaka verin ve giyinin."

Buhari, Libas, 1.

Yukarıdaki hadisi giyim-kuşam adabı açısından açıklayınız.

güzelliklerden uzaklaştırır. Bununla birlikte, kibre kapılmadan kişinin imkânlarına nispetinde giyinmesi, güzel kıyafetler tercih etmesi de gayet tabiidir. Nitekim Allah Resulü, "*Kalbinde zerre miktar kibir bulunan kimse asla cennete girmeyecektir!*" buyurmuş, bir adam, "Kişi elbisesinin güzel olmasını, ayakkabısının güzel olmasını sever!" demiştir. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v); "*Allah Teâlâ güzeldir, güzelliği sever! Kibir ise hakkın iptali, insanların tahkiridir.*" buyurmuşlardır.[44]

Giyim-kuşamda kibre kapılmak, aşırıya kaçmak doğru olmadığı gibi çirkin ve dağınık bir şekilde giyinmek de uygun değildir. Mali imkânları olduğu hâlde bir insanın giyimine dikkat etmemesi, kendisine ve çevresine özensizlik ve saygısızlıktır. Aynı zamanda Allah'ın (c.c) nimetini göstermemektir. İmkânlar nispetinde güzel ve temiz giyinmek şükrün başka bir ifadesidir. *Ashâb-ı kirâmdan Mâlik bin Nadla anlatıyor; "Bir gün dağınık bir kıyafetle Peygamberimiz'in ziyâretine gitmiştim. Beni bu şekilde gören Efendimiz sordu: - Senin malın mülkün var mı? - Evet, var yâ Resulallah! dedim. - Ne gibi malların var? dedi. Ben de: - Allah bana deve, koyun, at sürüleri, arpa ve buğday harmanları ihsan etmiştir, dedim. Bunun üzerine Peygamberimiz: - Allah sana mal mülk ihsan etmişse O'nun nimetinin ve ikramının eseri üzerinde görünsün, buyurdu.*[45]

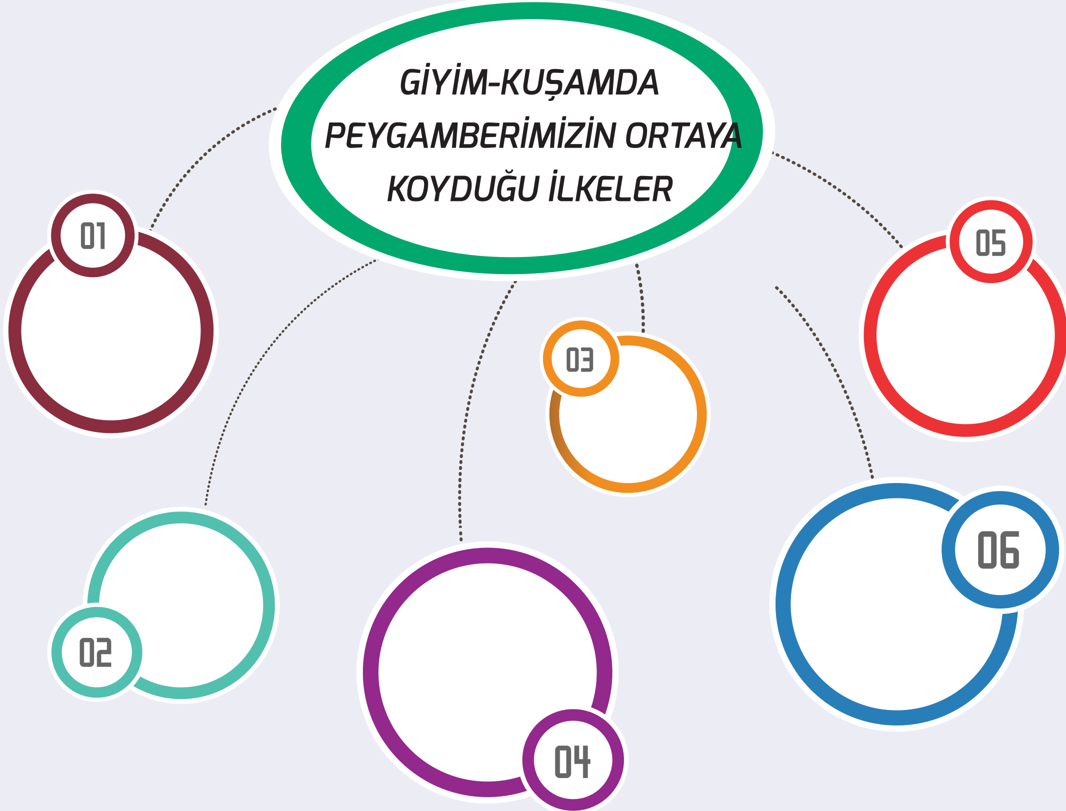
Bir kimsenin giyim-kuşamı, çevresindekilere o kişinin şahsiyet yapısıyla alakalı ipuçları verir. Tertipli, düzgün bir kıyafet, insanın saygı görmesine vesile olur. İnsanlar böyle güzel görünüme sâhip bir kimseye daha yakın olmak isterler. Böylece kalpler birbirine daha çabuk ısınır ve insan karşısındakine vermek istediği mesajı daha kolay verebilir.

İslam, dış dünyamızın temizliği kadar iç dünyamızın temizliği ile de ilgilenir ve her ikisine birden önem verilmesini ister. Kur'an-ı Kerim'de, **"Sadece Rabbini büyük tanı elbiseni tertemiz tut."**[46] buyurularak ruh ve beden temizliği birlikte zikredilmiştir. Şu hâlde tertipli ve temiz giysilerle, kibirlilik ve kendini beğenmişliği ifade eden elbiseleri, birbirinden ayırmak gerekir. Ayet ve hadislerden anlaşıldığı üzere giyim-kuşamda moda ve lüksün değil, temizlik, tertip ve düzenin belirleyici olması gerekmektedir.

44. *Müslim, İmân, 147.*
45. *Ebû Davud, Libas, 14.*
46. *Müddessir Suresi, 3 ve 4. ayetler.*

TAMAMLAYALIM

Aşağıdaki tabloyu dinimizdeki giyim-kuşam prensiplerini göz önünde bulundurarak tamamlayınız.

Siz giyim-kuşamınızda hangi hususlara dikkat ediyor, hangi ölçüleri önemsiyorsunuz? Niçin?

